

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
ИНСТИТУТ ЗА ЛИТЕРАТУРА
София 1113, бул. „Шипченски проход“ № 52, бл. 17, ет. VII-VIII
Тел. (00 359 2) 979 29 90; Тел./Факс 971 70 56;
E-mail: director@ilit.bas.bg

Одобрил,

/ Директор:

Доц. д-р Пенка Ватова

10.04.2023 г.

ПРАВИЛА

за достъп до научноизследователската инфраструктура и резултатите от научните изследвания на Института за литература – БАН

Научната инфраструктура на Института за литература – БАН (ИЛ) има главна роля в развитието на знанията и технологиите и тяхното използване в практиката.

Чл. 1. (1) Настоящите Правила за достъп на потребители до научната инфраструктура на ЦК и резултатите от научните изследвания (наричани по-долу Правила) са съобразени с националното законодателство, международните споразумения, препоръките на Хоризонт 2020, включително напътствията и принципите, заложи в European Charter for Access to Research Infrastructures, 2016, особено, но не само, в области като права на интелектуалната собственост, конфиденциалност, етични правила, сигурност и защита.

(2) Настоящите Правила дават общата рамка на политиката на ИЛ за достъп до научната му инфраструктура и резултатите от провежданите научни изследвания.

(3) ИЛ предлага достъп до ресурсите на научната си инфраструктура на потребители от академичните среди.

Чл. 2. В случай на съвместни научноизследователски и развойни дейности в сътрудничество с бизнес структурите, те трябва да съответстват на следните условия:

1. да представляват ефективно сътрудничество по смисъла на т. 15, (з) и т. 27 от Рамката за държавна помощ за научни изследвания, развитие и иновации, наричана по-долу „Рамката“:

2. да бъде спазено поне едно от следните условия по т. 28, във връзка с т. 29 от Рамката:

а) участващите бизнес структури поемат в пълен размер разходите по съответния проект за НИРД;

б) резултатите от сътрудничеството, когато това не противоречи на съответните права върху интелектуална собственост, могат да бъдат широко разпространени и всички права върху интелектуална собственост, произтичащи от дейността на ИЛ сепредоставят изцяло на ИЛ;

в) всички права по интелектуална собственост, произтичащи от съответния проект за НИРД, както и свързаните с тях права на достъп, се разпределят между различните сътруднически си партньори по начин, който отразява адекватно техните работни пакети и съответни интереси.

Чл. 3 Потребителят на научната инфраструктура се придържа към стандартните кодекси на етично поведение в областта на научните изследвания.

Чл. 4. (1) Условието за достъп до инфраструктурата на ИЛ се определя от Научна комисия в зависимост от категорията на потребителя.

(2) Научната комисия е в състав: ръководител на извършвания научен проект, ръководител на секцията, ръководителят на работния пакет).

(3) ИЛ разграничава две категории потребители:

1. вътрешни потребители – това са всички **физически лица**, които са в трудово правни отношения и/или докторанти и специализанти на договорни отношения и/или обучаеми и/или учени с друг тип договорни отношения към съответния партньор в ИЛ, стопанисващ инфраструктурата към която е заявен интерес от потребителя. Вътрешни потребители се явяват и всички учени на ИЛ;

2. външни потребители са всички физически и юридически лица, включително асоциираните по проекта партньори, които не са в трудово правни отношения и/или обучаеми, и/или учени с друг тип договорни отношения към съответния партньор на ИЛ, стопанисващ инфраструктурата към която е заявен интерес от потребителя.

Чл. 5. При предоставяне на права на достъп ИЛ спазва политиката за равни възможности и отсъствие на дискриминация или преференциален достъп по каквито и да е признаци.

Чл. 6. ИЛ поддържа политиката на свободен достъп до публикациите, научните постижения и данните, особено на тези, които целят публичност.

Чл. 7. Достъп до съоръженията на ИЛ за вътрешни потребители регламентира:

1. ИЛ предоставя на Потребителя свободно своите съоръжения за целите на извършването на научно изследване, като под съоръжения се подразбира, но без ограничаване:

а) оборудване;

б) услуги;

в) информация и други материали, със или без сътрудничество с учените на ИЛ.

2. достъпът до съоръженията за научни изследвания при всички случаи, които не попадат в обхвата на чл. 7, т. 2 се основава на научни заявки, приети и оценени от Научна комисия, определена съгласно чл. 4, ал. 2 от настоящите Правила.

3. критериите за оценка на научните заявки са научните постижения на кандидата, техническата осъществимост и наличните ресурси в лабораториите на ИЛ, в които ще се провежда съответното изследване;

4. в работата си определената комисия прилага принципите на прозрачност, справедливост, равноправен достъп, без елементи на преференциален достъп и безпристрастност;

5. при ползването на инфраструктурата, Потребителят покрива разходите за консумативи и други разходи, които са необходими за одобреното изследване по начин определен и указан от структурата, която поддържа съответната инфраструктура;

6. в случай, че искането за достъп по чл. 7, т. 2 или части от него, се финансира от търговска компания или институция, Потребителят се задължава да информира ИЛ за детайлите на споразумението си със съответната компания или институция. ИЛ и Потребителят заедно приемат решение за всеки индивидуален случай дали се изисква допълнително споразумение, които са отвъд настоящите Правила;

7. Потребителят гарантира, че всички изследователски дейности се извършват изключително за мирни цели и в съответствие с общоприетите правила за добра научна практика;

8. ИЛ оповестява на интернет страницата си предлагания достъп до инфраструктурата и задължително публикува на нея настоящите Правила за достъп.

Чл. 8. Достъп до съоръженията на ИЛ за категорията Външни потребители се осъществява на базата на следните условия:

1. ИЛ предоставя на Потребителя своите съоръжения за целите на извършването на научно изследване, като под съоръжения се подразбира, но без ограничаване: оборудване, услуги, информация и други елементи, със или без сътрудничество с учените на ИЛ;

2. достъпът до съоръженията се основава на научни предложения, приети и оценени от нарочна Научна комисия в състав: ръководител на извършвания научен проект, ръководител на секцията и финансист на ИЛ;

3. критериите за оценка на научните заявки за ползване на инфраструктурата са научните постижения на кандидата, техническата осъществимост и наличните ресурси в лабораторията, в която ще се провежда изследването, при стриктно съблюдаване на нейната специфика, заявена от потребителя за ползване;

4. в работата си при даване на достъп до инфраструктурата за извършване на научните изследвания, определената комисия прилага принципите на равнопоставеност, отсъствие на преференциалност, прозрачност, справедливост и безпристрастност, включително и по отношение на асоциираните по проекта партньори;

5. в случай, че искането за достъп по т. 2 или части от него се финансира от търговска компания или друга институция, за Потребител се определя заявителят на изследването. Ученият, който ще извърши изследването се определя като Оператор и се задължава да информира

мира ИЛ за детайлите на споразумението си със съответната компания или институция. ИЛ и Потребителят заедно приемат решение за всеки индивидуален случай дали се изисква допълнително споразумение отвъд настоящите Правила;

6. ползването на инфраструктурата от външни потребители се осъществява винаги при осигурени равни условия за достъп, без преференциални условия и при еднакви цени за ползване на инфраструктурата, определени в рамките на ИЛ;

7. потребителят гарантира, че всички изследователски дейности се извършват изключително за мирни цели и в съответствие с общоприетите правила за добра научна практика;

Чл. 9. Използване на съоръженията и Локален оператор.

1. след приемане на предложението за достъп се издава график за достъп и се назначава Локален оператор, като в зависимост от характера на провежданото изследване, може да бъде определен повече от един Локален оператор;

2. локалният оператор е учен от персонала на ИЛ, назначен в съответната секция, в която ще се извършва изследването и който физически ще оперира с инфраструктурните единици на ИЛ;

3. за ефективното и успешно използване на институтските ресурси, Потребителят се приканва да обсъди подготовката на своето научно изследване с Локалния оператор преди датата на насроченото научно изследване;

4. Локалният оператор:

а) предоставя помощ за техническото планиране на научното изследване;

б) гарантира, че оборудването е настроено за извършване на научното изследване;

в) осигурява работата с оборудването и инфраструктурата на ИЛ;

г) съдейства на Потребителя по въпросите относно работната среда и помага на Потребителя в инсталирането на негово оборудване, в случай на необходимост;

д) осигурява воденето на седмичните дневници за работа на инфраструктурата;

е) гарантира, че достатъчен брой специалисти участват в научното изследване, за да се гарантира безопасното и ефикасното му изпълнение през цялото време, покриващо планирания период на достъп.

Чл. 10. (1) При използване на инфраструктурата се вменява задължение за поверителност

(2) Във връзка с достъпа до научната инфраструктура, може да е необходимо за Страните да получат достъп до определена техническа и научна информация и материали от другата Страна, наричана по-нататък Информация. Страните ще разгледат като поверителна всяка отделна и цялата Информация, която вече е била или ще бъде предоставена на тях или която те придобиват в рамките на провежданите научни изследвания в ИЛ.

(3) Страните се задължават да поддържат поверителността и сигурността на Информацията, принадлежаща на другата Страна.

1. всяка Страна продължава да притежава всички права върху интелектуална собстве-

ност, свързана с нейната собствена технология през цялото време на употреба на предоставените съоръжения от придобитата инфраструктура;

2. страните се задължават да не разкриват информация на трети страни при никакви обстоятелства, освен ако не е предварително подписано допълнително писмено споразумение между Страните.

(3) Задължението за поверителност не се отнася за информация, която:

1. може да се докаже, че е била в публичното пространство или е публично известна и лесно достъпна;

2. може да се докаже, че е била във владение на, или че е била лесно достъпна до другата Страна или нейните дъщерни организации, които получават информацията от друг източник преди нейното оповестяване;

3. става част от публичното пространство или е станала публично известна чрез публикуване или по друг начин, а не поради някакво неразрешено действие от другата Страна, или

4. се изисква да бъде оповестена по закон или държавно разпореждане, при условие, че другата Страна е предоставила предизвестие в разумен срок за такова оповестяване.

Чл. 11. (1) Собственост и материали:

1. след консултация с Локалния оператор, на Потребителя може да се разреши да предостави оборудване, инструменти, апаратура за изпитване или материали, необходими за провеждането на неговото научно изследване в инфраструктурата на ИЛ, наричани общо имущество;

2. имуществото по т. 1 остава собственост на Потребителя и трябва да отговарят на правилата за безопасност на партньорската организация на ИЛ, в която се провежда изследването;

3. освен ако Страните не се споразумеят за друго, всичкото имущество, предоставено от Потребителя или допълнителната апаратура и оборудване нужни за извършване на научното изследване и предоставени от Потребителя трябва да бъдат премахнати от Потребителя веднага след научното изследване и най-късно в срок от седем дни, от помещенията на ИЛ или да бъдат изхвърлени от Потребителя за негова сметка, освен ако не е уговорено друго;

4. материали и консумативи, донесени или изпратени в ИЛ, трябва да се приберат от Потребителя или да се изхвърлят в съответствие с правилата за безопасност;

(2) ИЛ не носи отговорност за имуществото на Потребителя в ИЛ, освен в случаите на загуба или щети, причинени с умисъл или заради груба небрежност от страна на ИЛ или неговите служители.

Чл. 12. (1) Интелектуална собственост.

1. всяка Страна е и остава собственик на всяко ноу-хау и интелектуална собственост, получени/създадени от нея преди провеждането на научното изследване, договорено на базата на настоящите Правила;

2. правата върху всеки и всички, работни резултати (включително, но не само, създаване на доклади, предложения, идеи, проекти, дизайни, образци, модели и т.н.), постигнати от

Потребителя в рамките на научното изследване, проведено в ИЛ, договорени по тези Правила, се притежават от Потребителя, който предоставя на ИЛ неизключително и непрехвърлимо право на безвъзмездно ползване за собствени проучвания;

(2) В случаите на сключен и действащ Договор за ефективно сътрудничество се прилага една от следните опции:

1. резултатите от сътрудничеството, когато това не противоречи на правата върху интелектуална собственост, могат да бъдат широко разпространени и всички права върху интелектуална собственост, произтичащи от дейността на ИЛ, се предоставят изцяло на ИЛ;

2. всички права по интелектуална собственост, произтичащи от съответния проект за НИРД, както и свързаните с тях права на достъп, се разпределят между различните сътруднически си партньори по начин, който отразява адекватно техните работни пакети, вноски и съответни интереси;

3. ИЛ генерира и получава приходи, които съответстват на пазарната цена на правата върху интелектуална собственост, произтичащи от дейността му и които са прехвърлени на участващите в сътрудничеството бизнес структури или за които са предоставени права на достъп на участващите бизнес структури.

(3) Абсолютната стойност на размера на финансовия и нефинансовия принос, на участващите бизнес структури към разходите на ИЛ за дейностите, които са довели до съответните права върху интелектуална собственост, може да бъде приспадната от възнаграждението.

Чл. 13. (1) Публикуване и достъп до резултатите от научни изследвания

1. потребителят трябва да се стреми да публикува резултатите от научното си изследване в научни списания с рецензирани публикации в съответствие с принципа за осигуряване на свободен достъп до информацията и според тези Правила;

2. потребители и учени от ИЛ, които желаят да си сътрудничат по теми, свързани с научното изследване, трябва да сключат съответни споразумения, включително за съавторство на ИЛ в получената публикация преди началото на научното изследване.

(2) В случай на публикуване Потребителят трябва да признае подкрепата на ИЛ и помощния персонал или всяка друга помощ във всички публикувани материали (включително конференции и съобщения за пресата), произтичащи от работата, извършена изцяло или частично в ИЛ, със следното съобщение: „Части от тези изследвания са проведени в Института за литература към Българската академия на науките. Бихме искали да благодарим *(посочват се имена на персонала в случай, че те не са съавтори)* за помощта при използване на *(цитира се съответното съоръжение)*.“

(3) Потребителят се задължава да уведоми ИЛ за заглавието, авторите и пълния списък на цитатите на всяка научна публикация, която е изготвена в резултат от използването на съоръженията на ИЛ и да изпрати тази информация до ИЛ.

(4) Потребителят трябва да представи задължително своя Доклад за използването на предоставеното му научно съоръжение до три месеца след приключване на научното изследване. Своевременното предоставяне на този доклад ще се отчита при бъдещото

кандидатстване за достъп.

(5) Всички Вътрешни потребители се задължават да осигурят свободен достъп до резултатите от своите научни изследвания.

Чл. 14. Изисквания за достъп.

1. достъпът до научните съоръжения се отпуска в съответствие с Правилата на всяка от организациите, партньори на ИЛ;

2. системите за достъп в ИЛ изискват събирането и обработката на лични данни за разпознаване. Като предварително условие за използване на научните съоръжения на ИЛ, служителите на Потребителя и лицата, действащи от негово име, се изисква да попълнят всички документи за достъп и да изпълнят всички изисквания на ИЛ. ИЛ гарантира, че няма да събира или обработва личните данни на Потребителя за други цели;

3. служителите на Потребителя и лицата, действащи от негово име, са под административно-техническия надзор и контрол на ИЛ и отговарят на всички правила на ИЛ по отношение на достъпа и използването на научните съоръжения, включително, но не само, за безопасността, експлоатацията и здравето, физическите процедури, опазването на околната среда, достъпа до информация, киберсигурността, поведението си и на специфичните изисквания на научните съоръжения;

4. ИЛ си запазва правото да прекрати достъпа до научните съоръжения, ако Потребителят или лицата, действащи от негово име, не използват съоръженията по безопасен начин или не отговарят на посочените правила и изисквания, или други инструкции на ИЛ;

Чл. 15. Гаранции и отговорности.

1. ЦК не дава гаранция за условията на съоръженията, описани от тези Правила, като в допълнение той не дава гаранция:

а) за изследванията или интелектуалната собственост, генерираната информация или продукт, разработени в рамките на тези Правила;

б) за собствеността, продаваемостта или пригодността за определена цел на изследването или получения продукт;

в) че стоките, услугите, материалите, процесите, информацията или данните, които са постигнати под тези Правила, ще постигнат желаните резултати или са безопасни за всякакви цели, включително по предназначение;

г) че някое от изброените по предходната т. 1 няма да се намесва с правата на частна собственост на трети лица.

2. с изключение на случаите на груба небрежност или умишлено нарушение, или както може да произтече от прилагането на чл. 10 и чл. 11 от тези Правила, ИЛ не носи отговорност за загуби или щети във връзка с научното изследване;

3. освен както може да произтече от прилагането на чл. 10 и чл. 11 от тези Правила, ИЛ не носи отговорност за преки или косвени загуби или щети на Потребителя, дължащи се на използването на научните съоръжения, изследвания или произтичащи от тях продукти, интелектуална собственост, или създадена информация;

4. потребителят е длъжен да уведоми ИЛ за каквито и да било повреди на оборудването, причинени от неговите служители или лица, действащи от негово име;

5. ако е необходимо техническо обслужване, спешна работа или оперативни грешки на съоръжението, което води до забавяне на научното изследване, частична или пълна загуба на предоставено време за достъп, ИЛ ще се опита да предостави допълнително време за достъп до научните съоръжения на засегнатите Потребители. Въпреки това, искове за вреди срещу ИЛ не се допускат и разглеждат.

Чл. 16. Форсмажорни обстоятелства.

1. никоя от страните не носи отговорност за забавяне на изпълнението или неизпълнение на задълженията си по тези Правила, ако такова забавяне или неизпълнение се дължи на природни бедствия или всяко друго събитие извън контрола на страните, включително, но без ограничения, пожар, експлозия, природни бедствия, болест, война, бунт, граждански вълнения, протести, действията на правителството, прекъсване на електрозахранването или водоподобването, при условие, че страната, която не е в състояние да работи, възстанови дейността си възможно най-скоро след края на събитието, предизвикало забавяне или неизпълнение.

Чл. 17. Несъгласия.

1. в случай на временно несъгласие, всички страни трябва да се стремят да разрешат различията си по взаимно съгласие;

2. при трайно несъгласие, спорът се разрешава по съдебен път.